<u>અસ્વીકરણ</u>: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

<u>DISCLAIMER:</u> The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==========

અમદાવાદ મધ્યે ગુજરાત હાઈકોર્ટે ખાતે

ખાસ દીવાની અરજી નં ૧૦૭૬૯/૨૦૧૪

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર માટે: માનનીય ન્યાયમૂર્તીશ્રીમતી અભિલાષા કુમારી

==========

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે?	
૨	પત્રકારને સોંપવામાં આવે કે નહીં?	
૩	શું માનનીય ન્યાયમુર્તીશ્રી ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	
૪	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	

==========

અદિતિ દિપક કુલકર્ણી.....અરજદાર(ઓ) – – વિરુદ્ધ – –
ઇન્દિરા ગાંધી મુક્ત વિશ્વવિદ્યાલય અને ૧.....સામાવાળા(ઓ)

==========

ઉપસ્થિતિ:

શ્રી મયુર જે. વ્યાસ, વકીલ અરજદાર(ઓ) નં ૧ તરફે
શ્રીમતી નિલધરા આઇ. દેસાઇ, વકીલ અરજદાર નં ૧ તરફે
શ્રી ડી.જી. શુક્લ, વકીલ સામાવાળા નં ૨ તરફે
સુશ્રી જી. આર. વિજયલક્ષ્મી, વકીલ સામાવાળા નં ૧ તરફે

==========

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તીશ્રીમતી અભિલાષા કુમારી

તારીખ: ૧૮–૦૯–૨૦૧૫ મૌખિક ચુકાદો

૧. ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ અને ૨૨૭ હેઠળ આ અરજી દાખલ કરીને, અરજદારે, અન્ય બાબતોની સાથે, પ્રતિવાદી નંબર ૧ – ઈન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટી ("IGNOU", ટૂંકમાં) ને અરજદારનું નામ તેમના રેકોર્ડમાં નોંધાવવા અને ફી સ્વીકારવા માટે નિર્દેશો જારી કરવા વિનંતી કરી છે. વધુમાં, IGNOU ને વર્ષ ૨૦૧૧–૨૦૧૩ ની બેચ માટે અરજદાર દ્વારા કરાયેલા અભ્યાસક્રમનું પ્રમાણપત્ર જારી કરવા માટે નિર્દેશ આપવા વિનંતી કરવામાં આવી છે.

૨. અરજી દાખલ કરવામાં આવી છે તે હકીકત નીચે મુજબ છે: IGNOU અને અમદાવાદ મેનેજમેન્ટ એસોસિએશન ("AMA", ટૂંકમાં), પ્રતિવાદી નં. ૨, ૨૭/૬/૨૦૦૮ ના રોજ સમજૂતી કરાર ("MOU", ટૂંકમાં) પર હસ્તાક્ષર કર્યા.

> MOU માં વર્ણવ્યા મુજબ, INGOU ભારત અને વિદેશમાં ૩૫ દેશોમાં ૨૧ સ્કૂલ ઓફ સ્ટડીઝ અને ૬૨ પ્રાદેશિક કેન્દ્રો, ૧૯૦૦ અભ્યાસ કેન્દ્રો અને ૪૬ વિદેશી કેન્દ્રોના વિસ્તૃત નેટવર્ક દ્વારા લગભગ ૧.૮ મિલિયન વિદ્યાર્થીઓની શૈક્ષણિક આકાંક્ષાઓ પૂર્ણ કરે છે. યુનિવર્સિટી ઉચ્ચ શિક્ષણને અત્યાર સુધી પહોંચથી વંચિત લોકોના ઘરઆંગણે લઈ જવા માટે તમામ પ્રયાસો કરી રહી છે. શિક્ષણ અને સંશોધન ઉપરાંત, વિસ્તરણ અને તાલીમ તેની શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓનો મુખ્ય આધાર છે, IGNOU રાષ્ટ્રીય સંસાધન કેન્દ્ર તરીકે પણ કાર્ય કરે છે; અને વધુ

અગત્યનું, અંતર શિક્ષણના ધોરણોને પ્રોત્સાહન આપવા અને જાળવવા માટે એક ટોચની સંસ્થા તરીકે કાર્ય કરે છે.

AMA એક સ્વૈચ્છિક સંસ્થા છે જે વ્યક્તિગત સ્તરના વ્યવસ્થાપક કૌશલ્યોને વધારવા અને સંગઠનાત્મક પ્રણાલીઓ અને સંસ્કૃતિમાં સુધારો કરવા માટે કાર્યક્રમો અને પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન કરીને મેનેજમેન્ટના વ્યાવસાયિકીકરણમાં રોકાયેલી છે. આ કાર્યક્રમો અને પ્રવૃત્તિઓને મેનેજમેન્ટ ડેવલપમેન્ટ પ્રોગ્રામ્સ (MDPs), ટેઇલરમેડ ઇન હાઉસ એક્ઝિક્યુટિવ તાલીમ કાર્યક્રમો, સેમિનાર કોન્ફરન્સ અને ગેસ્ટ લેક્ચર્સ તરીકે વર્ગીકૃત કરી શકાય છે. AMA સમુદાયના હિતના સંબંધિત પાસાઓ પર મેનેજમેન્ટ અભ્યાસ પણ કરે છે અને મેનેજમેન્ટ ડેવલપમેન્ટ ઉદ્યોગની મુલાકાતો અને અન્ય દેશોની મુલાકાતો પણ નિયમિત સુવિધા તરીકે યોજવામાં આવે છે. AMA પાસે એક અત્યાધુનિક માળખાગત સુવિધા છે જેમાં કમ્પ્યુટર લેબ, સમૃદ્ધ પુસ્તકાલય, ઓડિટોરિયમ, વર્ગખંડો અને મીટિંગ રૂમનો સમાવેશ થાય છે.

ચર્ચા અને વાટાઘાટો પછી, IGNOU અને AMA એ MOU માં નિર્ધારિત નિયમો અને શરતો અનુસાર ઇન્ટરનેશનલ બિઝનેસ મેનેજમેન્ટમાં બે વર્ષના પૂર્ણ–સમયના MBA પ્રોગ્રામના આયોજન, ડિઝાઇન, વિકાસ અને અમલીકરણમાં સંયુક્ત પ્રયાસો કરવા સંમત થયા.

૩. MOU મુજબ, IGNOU ની ભૂમિકા નીચે મુજબ હશે:

a) IGNOU લાયકાત ધરાવતા સ્નાતકોને MBA ડિગ્રી એનાયત કરશે. AMA આ સ્નાતકોને પોતાનું PGDIBM એનાયત કરવા માટે મુક્ત છે.

b) IGNOU પ્રશ્નપત્રના ધોરણો અને મૂલ્યાંકન કરાયેલ ઉત્તરપત્રોની રેન્ડમ તપાસ માટે સમયાંતરે શૈક્ષણિક નિષ્ણાતોને AMA માં મોકલીને પરીક્ષા પ્રણાલીનું નિરીક્ષણ કરશે.

૪. એમઓયુ મુજબ, AMA ની ભૂમિકા નીચે મુજબ હશે:

a) IGNOU દ્વારા સૂચવ્યા મુજબ, AMA PGDIBM ને IGNOU MBA ડિગ્રી પ્રોગ્રામના માળખામાં ફિટ કરવાના હેતુથી બે વર્ષના કાર્યક્રમ તરીકે સંશોધિત કરશે.

b) AMA ઉદ્યોગ અને અન્ય યુનિવર્સિટીઓ અને શૈક્ષણિક સંસ્થાઓમાંથી લેવામાં આવેલા પાર્ટટાઇમ ફેકલ્ટી અને સલાહકારો ઉપરાંત લઘુત્તમ મુખ્ય શિક્ષણ ફેકલ્ટી જાળવી રાખશે. આ પ્રોજેક્ટ માટે AMA દ્વારા રોકાયેલા તમામ વ્યક્તિઓ AMA ની ભૂમિકા પર રહેશે. તેમને કોઈપણ હેતુ માટે IGNOU ની ભૂમિકા પર ક્યારેય ગણવામાં આવશે નહીં. તેઓ IGNOU ના સ્ટાફમાં નિયમિતતાનો દાવો પણ કરશે નહીં.

c) પ્રવેશ, કાર્યક્રમની સામગ્રી, શિક્ષણ–શીખવણી પ્રક્રિયાઓ; મૂલ્યાંકન અને અન્ય શૈક્ષણિક સુવિધાઓના સંદર્ભમાં AMA વર્તમાન પ્રણાલીઓ દ્વારા કાર્યક્રમ ચાલુ રાખશે.

d) AMA આવકમાં હિસ્સો તરીકે IGNOU ને ટ્યુશન ફીના ૨૦% ચૂકવશે.

e) AMA પોતાની પરીક્ષા પદ્ધતિનું પાલન કરી શકે છે.

૫. એમઓયુમાં એક સંયુક્ત શૈક્ષણિક સમિતિ (JAC) ની જોગવાઈ હતી, જે અંતિમ પરીક્ષાના પરિણામોનું વિશ્લેષણ કરશે અને ગ્રેજ્યુએશનને મંજૂરી આપશે. એવી પણ જોગવાઈ કરવામાં આવી હતી કે આ કાર્યક્રમનું સંચાલન યોગ્ય રીતે રચાયેલ સંયુક્ત સંકલન સમિતિ (JCC) દ્વારા કરવામાં આવશે જેમાં IGNOU અને AMA ના બે-બે સભ્યો હશે, જેની અધ્યક્ષતા IGNOU ના વાઇસ ચાન્સેલર અને પ્રમુખ AMA ના સહ-અધ્યક્ષતામાં કરવામાં આવશે.

૬. એમઓયુ મુજબ, આ વ્યવસ્થા એમઓયુ પર હસ્તાક્ષર થયાની તારીખથી પાંચ વર્ષ સુધી માન્ય અને અમલમાં રહેવાની હતી. પાંચ વર્ષના અંતે પરસ્પર વાટાઘાટો અને સંમતિથી નિયમો અને શરતો પર સમીક્ષા ગોઠવવામાં આવશે. વધુમાં એવી જોગવાઈ કરવામાં આવી હતી કે આ સંદર્ભમાં બંને પક્ષો તરફથી છ મહિનાની સૂચના પછી પરસ્પર સંમતિ દ્વારા તેની માન્યતા અવધિ દરમિયાન કોઈપણ સમયે એમઓયુ સમાપ્ત કરી શકાય છે.

૭. એમઓયુના પક્ષકારો વચ્ચે સંમતિ થઈ હતી કે તેઓ કરારની જોગવાઈઓને અમલમાં મૂકવા અને તેના દ્વારા વિચારાયેલા વ્યવહારોને પૂર્ણ કરવા માટે જરૂરી અને જરૂરી હોય તેવા તમામ વધારાના દસ્તાવેજોનો અમલ કરશે અને પહોંચાડશે અને આવા તમામ વધારાના કાર્યો અને વસ્તુઓ કરશે અને

કરશે.

૮. જો કોઈ શંકા હોય, તો MOU ની જોગવાઈઓના અર્થઘટન અંગે અથવા તેમાં આપવામાં ન આવેલી બાબતો અંગે, IGNOU અને AMA દરેક ઉદાહરણ માટે એકબીજાની સલાહ લેશે અને સદ્‌ભાવનાથી આવી શંકાઓનું નિરાકરણ કરશે.

૯. વધુમાં એવી જોગવાઈ કરવામાં આવી હતી કે આ MOU પક્ષકારો વચ્ચે સંગઠન, ટ્રસ્ટ, ભાગીદારી અથવા સંયુક્ત સાહસ અથવા કોઈપણ હેતુ માટે કોઈપણ પક્ષની એજન્સીની રચના અથવા રચના કરવા માટે માનવામાં આવશે નહીં.

૧૦. વિવાદના નિરાકરણ માટે, એવી જોગવાઈ કરવામાં આવી હતી કે જો MOU સાથે સંકળાયેલા અથવા તેમાંથી ઉદ્‌ભવતા પક્ષકારો વચ્ચે કોઈ વિવાદ ઉદ્‌ભવે, તો પક્ષકારો IGNOU ના વાઇસ ચાન્સેલરની અધ્યક્ષતામાં એક બેઠકમાં પરસ્પર ચર્ચા દ્વારા તેનું નિરાકરણ લાવશે, જેનો નિર્ણય પક્ષકારો માટે અંતિમ અને બંધનકર્તા રહેશે.

૧૧. ઉપરોક્ત MOU માં, AMA, જે પહેલાથી જ ઇન્ટરનેશનલ બિઝનેસ મેનેજમેન્ટમાં પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ પ્રોગ્રામ ઓફર કરી રહ્યું હતું, તેણે IGNOU સાથે

સહયોગ કર્યો. MOU માં શરતો અનુસાર, AMA પ્રવેશ મેળવનારા વિદ્યાર્થીઓ પાસેથી વસૂલવામાં આવતી ફીના ૨૦% IGNOU ને ચૂકવશે. MOU ની કલમોને ધ્યાનમાં લેતા, MOU હેઠળ ચલાવવામાં આવતો PGDIBM કોર્સ IGNOU ના નિયમિત MBA પ્રોગ્રામ સાથે કોઈ સંબંધ ધરાવતો ન હતો અને તે MOU હેઠળ રચાયેલ અને MOU ની કલમો દ્વારા સંચાલિત એક અનોખો કાર્યક્રમ હતો.

૧૨. IGNOUAMA ના સંયુક્ત કાર્યક્રમમાં, વિદ્યાર્થીઓના પાંચ બેચ નોંધાયા હતા. પ્રથમ બેચ વર્ષ ૨૦૦૭–૨૦૦૯ માટે, બીજી બેચ વર્ષ ૨૦૦૮–૨૦૧૦ માટે અને ત્રીજી બેચ વર્ષ ૨૦૦૯–૨૦૧૧ માટે હતી. ત્રીજી બેચ સુધી, કાર્યક્રમ સરળતાથી ચાલ્યો. વિદ્યાર્થીઓનો પ્રવેશ AMA દ્વારા જૂથ ચર્ચા અને વ્યક્તિગત ઇન્ટરવ્યુ પછી હાથ ધરવામાં આવ્યો હતો. ત્યારબાદ પ્રવેશ ફોર્મ નોંધણી માટે IGNOU ને મોકલવામાં આવ્યા હતા. IGNOU દ્વારા નોંધણી નંબરો આપવામાં આવ્યા હતા, ત્યારબાદ, AMA એ IGNOU ને ૨૦% ફી શેર મોકલ્યો હતો. AMA દ્વારા પરીક્ષાઓ લેવામાં આવી હતી અને પરિણામો તૈયાર થયા પછી, IGNOU એ વિદ્યાર્થીઓને ડિગ્રી પ્રમાણપત્રો એનાયત કયા હતા.

૧૩. રેકોર્ડ પરની સામગ્રી પરથી એવું લાગે છે કે ૨૦૧૦–૨૦૧૨ ના ચોથા બેચમાંથી, AMA એ વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ આપ્યો, કાર્યક્રમ શરૂ કર્યો અને નોંધણી માટે ફોર્મ IGNOU ને મોકલ્યા. IGNOU એ નોંધણી નંબરો આપ્યા

પરંતુ ચોથા બેચની પરીક્ષા પછી, IGNOU એ વિદ્યાર્થીઓને ડિગ્રી પ્રમાણપત્રો આપ્યા નહીં.

૧૪. અરજદાર ૨૦૧૧–૨૦૧૩ ના પાંચમા બેચનો વિદ્યાર્થી છે. મે ૨૦૧૧ માં AMA દ્વારા MBA પ્રોગ્રામની જાહેરાત કરવામાં આવી હતી અને પ્રવેશ ફોર્મ સબમિટ કરવાની છેલ્લી તારીખ ૨૫/૫/૨૦૧૧ હતી. વિદ્યાર્થીઓની પ્રવેશ પરીક્ષા, જૂથ ચર્ચા અને વ્યક્તિગત ઇન્ટરવ્યુ ૨૯/૫/૨૦૧૧ ના રોજ યોજવામાં આવ્યા હતા. અરજદાર સહિત વીસ વિદ્યાર્થીઓને AMA દ્વારા પ્રવેશ આપવામાં આવ્યો હતો. આ કાર્યક્રમ ૯/૭/૨૦૧૧ થી શરૂ થયો હતો. AMA એ ૧૬/૧૧/૨૦૧૧ ના પત્ર દ્વારા, નોંધણી નંબરો સોંપવા માટે IGNOU ને વિદ્યાર્થીઓના પ્રવેશ ફોર્મ સબમિટ કર્યા હતા. ૬/૧/૨૦૧૨ ના બીજા પત્ર દ્વારા, AMA એ MOU મુજબ રૂ. ૫,૦૦,૦૦૦/(રૂ. પાંચ લાખ) નો ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ મોકલ્યો હતો, જે વિદ્યાર્થીઓની બેચ પાસેથી પ્રાપ્ત ફીમાં IGNOU ના ૨૦% હિસ્સા માટે હતો. IGNOU દ્વારા ૯/૨/૨૦૧૨ ના પત્ર દ્વારા ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટનો ઇનકાર કરવામાં આવ્યો હતો. ઉપરોક્ત પત્રમાં, IGNOU એ જણાવ્યું છે કે તે પ્રવેશ, પુન: નોંધણી, સોંપણીઓ અને પરીક્ષા ફોર્મ સબમિટ કરવા સંબંધિત તેની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ કરવા માટે ચોક્કસ સ્પષ્ટ અને સારી રીતે વ્યાખ્યાયિત માર્ગદર્શિકાનું પાલન કરે છે અને જુલાઈ, ડિસેમ્બર ૨૦૧૧–૨૦૧૨ બેચ માટે પ્રવેશ ફોર્મ પ્રાપ્ત કરવાની છેલ્લી તારીખ ૩૧/૫/૨૦૧૧ હતી. જો કે, AMA તરફથી ફોર્મ ફક્ત નવેમ્બર, ૨૦૧૧ ના અંતમાં જ પ્રાપ્ત થયા છે, અને ફી

શેરની રકમ જાન્યુઆરી, ૨૦૧૨ માં પ્રાપ્ત થઈ હતી.

૧૫. ઉપરોક્ત આધાર પર, IGNOU એ જણાવ્યું છે કે અરજદાર સહિત ૨૦ વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ આપવો શક્ય નથી, જેમના પ્રવેશ ફોર્મ AMA દ્વારા નોંધણી માટે મોકલવામાં આવ્યા હતા. પત્ર સાથે, IGNOU એ રૂ. ૫,૦૦,૦૦૦/(રૂ. પાંચ લાખ) નો ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ AMA ને પરત કર્યો. ૧૪/૨/૨૦૧૪ ના કવર લેટર દ્વારા, AMA એ ફરીથી ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ સબમિટ કર્યો જે IGNOU દ્વારા ફરી એકવાર નકારી કાઢવામાં આવ્યો હતો, ૨૭/૨/૨૦૧૨ ના પત્ર દ્વારા, કોઈ કારણોસર, જે અગાઉ AMA ને જણાવવામાં આવ્યું હતું.

૧૬. MOU મુજબ, AMA એ પરીક્ષા લીધી છે અને અરજદારને ઇન્ટરનેશનલ બિઝનેસ મેનેજમેન્ટમાં પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા એનાયત કરવામાં આવ્યો છે. જોકે, IGNOU એ અરજદારને MBA ડિગ્રી આપી નથી.

૧૭. અરજદારે પરીક્ષામાં ટોચનું સ્થાન મેળવ્યું છે અને ગોલ્ડ મેડલ મેળવ્યો છે. અરજદારની ફરિયાદ એ છે કે, આટલા તેજસ્વી દેખાવ છતાં, IGNOU દ્વારા MOU ની શરતોનું ઉલ્લંઘન કરીને, તેણીને MBA ડિગ્રીથી વંચિત રાખવામાં આવી રહી છે. આ પૃષ્ઠભૂમિમાં જ અરજદારે આ કોર્ટનો સંપર્ક કર્યો છે.

૧૮. અરજદાર વતી વિદ્વાન વકીલ શ્રીમતી નીલધરા આઈ. દેસાઈએ રજૂઆત

કરી છે કે અરજદાર એક તેજસ્વી વિદ્યાર્થી છે, જેણે MBA ની અંતિમ પરીક્ષામાં ટોચનું સ્થાન મેળવ્યું છે, તેથી, IGNOU પર તેમને ડિગ્રી પ્રમાણપત્ર આપવાનું ફરજિયાત છે. અરજદારના આ કોર્ષમાં પ્રવેશમાં કોઈ ખામી નથી. અરજદાર દ્વારા જરૂરી ફી ચૂકવવામાં આવી છે અને IGNOU નો હિસ્સો AMA દ્વારા આગળ મોકલવામાં આવ્યો છે. IGNOU અને AMA વચ્ચેના વિવાદને કારણે અરજદારને તેના અભ્યાસના ફળો, એટલે કે MBA ની ડિગ્રીથી વંચિત રાખવાની મંજૂરી આપવી જોઈએ નહીં. તેણી દ્વારા યોગ્ય રીતે મેળવેલી ડિગ્રી અરજદારને તેના ભાવિ કારકિર્દીમાં સારું સ્થાન મેળવવામાં મદદ કરશે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે IGNOU દ્વારા ડિગ્રી આપવાનો ઇનકાર કરવાથી અરજદાર સાથે ગંભીર અન્યાય થયો છે, જે તેજસ્વી રીતે પરીક્ષા આપ્યા પછી અને પાસ થયા પછી ડિગ્રી મેળવવાના તેના કાયદેસર અધિકારથી વંચિત રહી છે. IGNOU ના આ અન્યાયી પગલાથી, અરજદાર પરીક્ષા પાસ કર્યા પછી પણ ડિગ્રીથી વંચિત રહેશે, જેનાથી તેણીને ગંભીર અન્યાય થશે.

૧૯. પ્રતિવાદી નંબર ૧ IGNOU ના વિદ્વાન વકીલ શ્રીમતી GR Vijyalaxmi એ રજૂઆત કરી છે કે AMA એ પ્રવેશ પ્રક્રિયાના કોઈપણ તબક્કે IGNOU ની સલાહ લીધી નથી, જે સામાન્ય રીતે જાહેરાતના પ્રકાશનની મંજૂરીથી શરૂ થાય છે, ત્યારબાદ ઉમેદવારોની સ્ક્રીનીંગ અને શોર્ટલિસ્ટિંગ થાય છે, જે પૂર્વનિર્ધારિત પાત્રતા માપદંડોના આધારે થાય છે અને જૂથ ચર્ચા અને અંતિમ ઇન્ટરવ્યુ સાથે સમાપ્ત થાય છે. વર્ષ ૨૦૧૧૧૩ બેચ માટે, જેમાં અરજદાર

ઉમેદવારોમાંથી એક છે, AMA એ જૂન, ૨૦૧૧ માં ફી એકત્રિત કરી છે, અને નવેમ્બર, ૨૦૧૧ માં વીસ ઉમેદવારોના નોંધણી ફોર્મ સબમિટ કર્યા છે. IGNOU ની ફીનો હિસ્સો AMA દ્વારા જાન્યુઆરી, ૨૦૧૨ માં સબમિટ કરવામાં આવ્યો હતો. એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે AMA ની ઉપરોક્ત કાર્યવાહી IGNOU દ્વારા નિર્ધારિત સમયમર્યાદામાં નથી, તેથી, અરજદાર સહિત વીસ ઉમેદવારોના નોંધણી ફોર્મ IGNOU દ્વારા સ્વીકારવામાં આવ્યા નથી અને IGNOU ની ફીનો હિસ્સો પણ AMA ને પરત કરવામાં આવ્યો છે, જે ૯/૦૨/૨૦૧૨ ના પત્રથી સ્પષ્ટ થાય છે.

૨૦. આગળ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અરજદાર સહિત વિદ્યાર્થીઓને કોઈ નોંધણી નંબર આપવામાં આવ્યા નથી, તેથી, જ્યારે અરજદાર IGNOU દ્વારા નોંધણી પામેલી નથી, ત્યારે તેણીને MBA ની ડિગ્રી આપવાનો કોઈ પ્રશ્ન જ નથી.

૨૧. IGNOU ના વિદ્વાન વકીલ વધુમાં દલીલ કરે છે કે IGNOU એક રાષ્ટ્રીય યુનિવર્સિટી છે અને UGC માર્ગદર્શિકાનું પાલન કરે છે. AMA એ ધોરણો અને નિર્ધારિત સમયમર્યાદા અનુસાર કાર્ય કર્યું ન હોવાથી, અરજદાર સહિત પાંચમી બેચના વીસ ઉમેદવારોને નોંધણી નંબરો આપવામાં આવ્યા નથી. AMA ની એકમાત્ર જવાબદારી છે કે તે સુનિશ્ચિત કરે કે નિર્ધારિત માર્ગદર્શિકાનું પાલન થાય છે અને માર્ગદર્શિકાના ઉલ્લંઘનમાં, અરજદારને કોઈ ડિગ્રી આપી શકાતી નથી.

IGNOU ને અંધારામાં રાખીને, IGNOU દ્વારા નહીં પણ AMA દ્વારા પ્રવેશ આપવામાં આવ્યો છે.

૨૨. પ્રતિવાદી નં. ૨ AMA ના વિદ્વાન વકીલ શ્રી ડી.જી.શુક્લાએ રજૂઆત કરી છે કે IGNOU અને AMA વચ્ચે થયેલા MOU માં, પક્ષકારોની ભૂમિકાઓ સ્પષ્ટ રીતે વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવી છે. ખાસ કરીને જણાવવામાં આવ્યું છે કે IGNOU લાયકાત ધરાવતા સ્નાતકોને ડિગ્રી આપશે. રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે AMA એ વર્ષ ૨૦૧૧–૨૦૧૩ ના પાંચમા બેચ માટે પ્રવેશ ઔપચારિકતાઓ તે જ રીતે પૂર્ણ કરી છે, જે રીતે તેણે પ્રથમ ચાર બેચ માટે અનુસર્યું હતું. અગાઉના ત્રણ બેચ માટે IGNOU દ્વારા કોઈ વાંધો ઉઠાવવામાં આવ્યો નથી. ચોથી બેચમાં સમસ્યા ઊભી થઈ. નોંધણી નંબરો ફાળવવામાં આવ્યા હતા અને ફી સ્વીકારવામાં આવી હતી, પરંતુ MBA ડિગ્રી આપવામાં આવી ન હતી. અરજદારે જે પાંચમા બેચમાં અભ્યાસ કર્યો છે તેના માટે IGNOU દ્વારા પ્રવેશના સમય અને પદ્ધતિ અંગે વાંધો કેમ ઉઠાવવામાં આવી રહ્યો છે તે સમજાતું નથી. રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે IGNOU ના પ્રવેશ ફોર્મ તેમજ ફી શેર અગાઉના બેચ માટે અનુસરવામાં આવેલા સમયપત્રક મુજબ મોકલવામાં આવ્યા છે. AMA ના વિદ્વાન વકીલે એ પાસા પર ભાર મૂક્યો છે કે પ્રવેશ પ્રક્રિયા અંગે MOU માં કોઈ સમયમર્યાદા આપવામાં આવી નથી. પાંચમી બેચના કિસ્સામાં જેમાં અરજદાર ઉમેદવાર હતા, તે જ પ્રક્રિયા પાછલી બેચ માટે અનુસરવામાં આવી છે. હકીકતમાં, MOU મુજબ પાંચમી બેચ IGNOU –AMA કાર્યક્રમ માટે છેલ્લી

બેચ છે.

૨૨. AMA ના વિદ્વાન વકીલ આગળ દલીલ કરે છે કે અગાઉની ચાર બેચ માટે, વિદ્યાર્થીઓને કાર્યક્રમમાં પ્રવેશ અને નોંધણી આપવામાં આવી હતી અને IGNOU દ્વારા નોંધણી નંબરો ફાળવવામાં આવ્યા હતા. બધા વિદ્યાર્થીઓને ડિંગ્રી પ્રમાણપત્ર પણ આપવામા આવ્યા હતા. પાંચમી બેચ માટે પણ IGNOU દ્વારા આ જ પદ્ધતિ અને પ્રક્રિયા અનુસરવાની હતી. જો કે, તેમને જાણીતા કારણોસર, IGNOU એ MOU ની શરતોનું પાલન ન કરીને અને પાંચમી બેચના વિદ્યાર્થીઓને નોંધણી નંબરો અને ડિગ્રી પ્રમાણપત્રો આપવાનો ઇનકાર કરીને અગાઉની પદ્ધતિથી ભટકાઈ ગયું છે.

૨૩. AMA ના વિદ્વાન વકીલે ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી છે કે MOU માં એવી કોઈ શરત નથી કે જેના માટે AMA ને કોઈપણ માર્ગદર્શિકા અથવા સમયપત્રકનું પાલન કરવાની જરૂર પડે. IGNOUAMA દ્વારા સંચાલિત કાર્યક્રમ MOU હેઠળનો એક ખાસ કાર્યક્રમ છે. AMA ના સંબંધમાં, તેણે MOU ની કલમોનું કડક પાલન કર્યું છે અને તે મુજબ તેની ફરજો અને જવાબદારીઓ નિભાવી છે. તે IGNOU એ જ છે જેણે અરજદાર સહિત સફળ ઉમેદવારોને નોંધણી નંબરો અને ડિગ્રી આપવાનો ઇનકાર કરીને MOU નો ભંગ કર્યો છે.

૨૪. AMA ના વિદ્વાન વકીલે કોર્ટનું ધ્યાન ૧૪/૨/૨૦૧૨ ના રોજ AMA ના એક્ઝિક્યુટિવ ડિરેક્ટર દ્વારા IGNOU ના ડેપ્યુટી ડિરેક્ટરને લખેલા

પત્ર તરફ દોર્યું છે, જેમાં પત્ર નં. IG/CCETC/AMA/૩૩/૧૧/ ૪૫૨૩ તારીખ ૯/૨/૨૦૧૨ ના સંદર્ભમાં નિર્દેશ કરવામાં આવ્યો છે કે MOU AMIGNOU ભાગીદારીના પાયા પર રહ્યો છે અને ઉપરોક્ત MOU પર હસ્તાક્ષર થયા પછી, AMA ને ક્યારેય ઉપરોક્ત પત્રમાં IGNOU દ્વારા ઉલ્લેખિત કોઈપણ માર્ગદર્શિકા પ્રાપ્ત થઈ નથી. MOU માં પ્રવેશ પ્રક્રિયા અને અન્ય વહીવટી પાસાઓ સંબંધિત સમયપત્રક વિશે કંઈ ઉલ્લેખ નથી. IGNOU એ આ પત્રનો જવાબ આપવાની કાળજી લીધી નથી.

૨૫. ઉપરોક્ત પૃષ્ઠભૂમિમાં, આ કોર્ટે સંબંધિત પક્ષોના વિદ્વાન વકીલોને લાંબા સમય સુધી સાંભળ્યા છે, અરજીમાં કરવામાં આવેલા નિવેદનો અને રેકોર્ડ પરના અન્ય દસ્તાવેજોનો અભ્યાસ કર્યો છે.

૨૬. એ સ્વીકાર્ય સ્થિતિ છે કે IGNOU – AMA એ ૨૭/૬/૨૦૦૮ ના રોજ MOU પર હસ્તાક્ષર કર્યા છે, જેમાં બંને સંસ્થાઓએ ચર્ચા–વિચારણા પછી, ઇન્ટરનેશનલ બિઝનેસ મેનેજમેન્ટમાં બે વર્ષના પૂર્ણ–સમયના MBA પ્રોગ્રામને અમલમાં મૂકવા માટે સંમતિ આપી છે. MOU મુજબ, AMA દ્વારા પહેલાથી જ ઓફર કરાયેલ બે વર્ષના પ્રોગ્રામને IGNOU દ્વારા સૂચવ્યા મુજબ, IGNOU MBA ડિગ્રી પ્રોગ્રામના માળખામાં ફિટ કરવાના હેતુથી સુધારવામાં આવશે. ઉદ્યોગ અને અન્ય યુનિવર્સિટીઓ અને શૈક્ષણિક સંસ્થાઓમાંથી લેવામાં આવેલા પાર્ટટાઇમ ફેકલ્ટી અને સલાહકારો ઉપરાંત લઘુત્તમ મુખ્ય શિક્ષણ ફેકલ્ટી

જાળવવાની જવાબદારી AMA ની રહેશે. MOU માં જણાવવામાં આવ્યું છે કે આ પ્રોજેક્ટ માટે AMA દ્વારા રોકાયેલા તમામ વ્યક્તિઓ AMA ની ભૂમિકા પર રહેશે, પરંતુ કોઈપણ હેતુ માટે IGNOU ની ભૂમિકા પર તેમને ગણવામાં આવશે નહીં. આ સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે શિક્ષણ ફેકલ્ટી અને પ્રવેશ પ્રક્રિયા સહિત કાર્યક્રમનું વાસ્તવિક સંચાલન AMA ની જવાબદારી રહેશે. MOU માં પ્રવેશ પ્રક્રિયા માટે કોઈ સમયપત્રક નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યું નથી.

૨૭. MOU મુજબ, બીજી બાજુ, IGNOU ની ભૂમિકા સફળ ઉમેદવારોને MBA ડિગ્રી એનાયત કરવાની હતી. AMA IGNOU દ્વારા આપવામાં આવતી MBA ડિગ્રી ઉપરાંત, ઉમેદવારોને PGDIBM એનાયત કરવા માટે પણ સ્વતંત્ર હતી. MBA ડિગ્રી એનાયત કરવા ઉપરાંત, IGNOU દ્વારા ભજવવામાં આવનાર એકમાત્ર ભૂમિકા પ્રશ્નપત્રના ધોરણોની રેન્ડમ તપાસ અને ઉત્તરપત્રોના મૂલ્યાંકન માટે AMA ને સમયાંતરે શૈક્ષણિક નિષ્ણાતો મોકલીને પરીક્ષા પ્રણાલીનું નિરીક્ષણ કરવાની રહેશે. આ સંયુક્ત કાર્યક્રમ પાંચ વર્ષ સુધી અમલમાં રહેવાનો હતો. AMA આવકમાં IGNOU ના હિસ્સા તરીકે એકત્રિત કરાયેલ ટ્યુશન ફીના ૨૦% ચૂકવવા માટે બંધાયેલો હતો. MOU માં ખાસ જણાવવામાં આવ્યું છે કે AMA તેની પોતાની પરીક્ષા પ્રણાલીનું પાલન કરશે.

૨૮. એ વાતમાં કોઈ વિવાદ નથી કે એક સંયુક્ત શૈક્ષણિક સમિતિ હોવી જોઈતી હતી, જે અંતિમ પરીક્ષાના પરિણામોનું વિશ્લેષણ કરશે અને

ગ્રેજ્યુએશનને મંજૂરી આપશે. આ કાર્યક્રમનું સંચાલન IGNOU ના ઉપ–ચાન્સેલર અને AMA ના પ્રમુખ દ્વારા સહ–અધ્યક્ષતામાં બે સભ્યો ધરાવતી વિધિવત રીતે રચાયેલ સંયુક્ત સંકલન સમિતિ દ્વારા કરવામાં આવશે.

૨૯. MOU માં વિવાદ નિવારણ પદ્ધતિનો પણ વિચાર કરવામાં આવ્યો છે. MOU ના સંબંધમાં અથવા તેનાથી ઉદ્ભવતા પક્ષકારો વચ્ચે કોઈપણ વિવાદના કિસ્સામાં, એવી જોગવાઈ છે કે તેનો ઉકેલ IGNOU ના વાઇસ ચાન્સેલરની અધ્યક્ષતામાં એક બેઠકમાં પરસ્પર ચર્ચા દ્વારા કરવામાં આવશે, જેનો નિર્ણય અંતિમ અને પક્ષકારો માટે બંધનકર્તા રહેશે.

૩૦. રેકોર્ડ પરની સામગ્રી પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે IGNOU અને AMA ના સંયુક્ત પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ પ્રોગ્રામ ઇન ઇન્ટરનેશનલ બિઝનેસ મેનેજમેન્ટના પ્રથમ ત્રણ બેચમાં નોંધણી અને સફળતાપૂર્વક પાસ આઉટ થયા હતા. તે બધાને IGNOU દ્વારા ડિગ્રી પ્રમાણપત્રો આપવામાં આવ્યા હતા. વર્ષ ૨૦૧૦–૨૦૧૨ ના ચોથા બેચમાં એક સમસ્યા ઊભી થઈ.

પ્રવેશ પ્રક્રિયા પૂર્ણ થયા પછી આ સમસ્યા ઊભી થઈ હોય તેવું લાગે છે. પ્રવેશ ફોર્મ AMA દ્વારા IGNOU ને મોકલવામાં આવ્યા હતા અને IGNOU દ્વારા યોગ્ય રીતે પ્રાપ્ત થયા હતા. ઉમેદવારોને નોંધણી નંબરો પણ આપવામાં આવ્યા હતા. જોકે, IGNOU એ AMA દ્વારા મોકલવામાં આવેલી ફીના ૨૦% સ્વીકારવા છતાં, ચોથી બેચના વિદ્યાર્થીઓને ડિગ્રી

પ્રમાણપત્રો આપવાનો ઇનકાર કર્યો હતો.

૩૧. અરજદારે ૨૦૧૧–૨૦૧૩ ના વર્ષ માટે પાંચમી અને છેલ્લી બેચમાં પ્રવેશ લીધો છે. પ્રવેશ પ્રક્રિયા દરમિયાન, આ બેચની વાત કરીએ તો, અરજીઓ સ્વીકારવાની છેલ્લી તારીખ ૨૫/૫/૨૦૧૧ હતી. પ્રવેશ પરીક્ષા, જૂથ ચર્ચા અને વ્યક્તિગત ઇન્ટરવ્યુ ૨૯/૫/૨૦૧૧ ના રોજ યોજાયો હતો. અરજદાર સહિત કુલ વીસ ઉમેદવારોને પ્રવેશ આપવામાં આવ્યો હતો. કાર્યક્રમ ૯/૭/૨૦૧૧ ના રોજ શરૂ થયો હતો. નોંધનીય છે કે અગાઉની બેચમાં પણ, લગભગ સમાન સમયપત્રક AMA દ્વારા અનુસરવામાં આવ્યું હતું.

હકીકતમાં, પાંચમી બેચમાં, પ્રવેશ મે મહિનામાં થયો હતો, જ્યારે અગાઉની બેચમાં, તે જૂન જુલાઈ મહિનામાં થયો હતો.

પાંચમી બેચ માટેના પ્રવેશ ફોર્મ AMA દ્વારા ૧૬/૧૧/૨૦૧૧ ના રોજ IGNOU ને મોકલવામાં આવ્યા હતા. ત્યારબાદ, MOU મુજબ IGNOU ને આપવામાં આવનાર ફીના ૨૦% તરીકે, AMA દ્વારા ૫,૦૦,૦૦૦/(પાંચ લાખ રૂપિયા) નો ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ મોકલવામાં આવ્યો હતો. ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટનો ઇનકાર કરવામાં આવ્યો હતો અને IGNOU દ્વારા પરત કરવામાં આવ્યો હતો. AMA એ ૧૪/૨/૨૦૧૨ ના રોજના તેના કવર લેટર દ્વારા ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ ફરીથી મોકલવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો. ફરી એકવાર, IGNOU એ ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ પરત કર્યો, પરંતુ ૧૪/૨/૨૦૧૨ ના વિગતવાર પત્રનો જવાબ આપ્યો નહીં, અથવા તેમાં

ઉઠાવવામાં આવેલા મુદ્દાઓનો જવાબ આપ્યો નહીં.

૩૨. તેથી, IGNOU એ અરજદાર સહિત પાંચમી બેચના વીસ ઉમેદવારોને નોંધણી નંબરો ફાળવ્યા નથી અને અરજદાર સહિત તેમાંથી કોઈને પણ MBA ડિગ્રી પ્રમાણપત્રો આપ્યા નથી. આ વર્તમાન અરજીમાં અરજદારની ચોક્કસ ફરિયાદ છે.

૩૩. IGNOU ના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા ઘણું બધું કહેવામાં આવ્યું છે કે IGNOU એક રાષ્ટ્રીય યુનિવર્સિટી છે, જેણે પ્રવેશ અને પરીક્ષાઓ સંબંધિત વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરવા માટે UGC ના નિયમોનું કડક પાલન કરવું પડે છે. આ રજૂઆત પર ભાર મૂકવામાં આવે છે કે AMA એ IGNOU ને પ્રવેશ ફોર્મ અને ફીની રકમ મોડી મોકલી છે અને નિર્ધારિત સમયપત્રકનું પાલન કર્યું નથી.

IGNOU અનુસાર, અરજદાર અને અન્ય ઓગણીસ વિદ્યાર્થીઓને નોંધણી નંબરો આપવામાં આવ્યા ન હતા કે MBA ડિગ્રી આપવામાં આવી ન હતી તે એકમાત્ર કારણ છે.

૩૪. આ જ રજૂઆતો, વિસ્તૃત સ્વરૂપમાં, IGNOU દ્વારા દાખલ કરાયેલા સોગંદનામાના જવાબમાં અને વધુ સોગંદનામાના જવાબમાં કરવામાં આવી છે. ઉપરોક્ત રજૂઆતો ઉપરાંત, એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે AMA દ્વારા IGNOU ને પ્રવેશ પ્રક્રિયા અંગે અંધારામાં રાખવામાં આવ્યું છે અને ઉમેદવારોની સ્ક્રીનીંગ, ઇન્ટરવ્યુ અને પ્રવેશ પ્રક્રિયા અંગે તેમની સાથે સલાહ

લેવામાં આવી નથી.

૩૫. MOU ની સંપૂર્ણ તપાસ IGNOU વતી ઉપરોક્ત સબમિશનની ખોખલીતા છતી કરે છે. IGNOU અને AMA દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલ સંયુક્ત કાર્યક્રમ ફક્ત પક્ષકારો વચ્ચે કરવામાં આવેલા MOU દ્વારા સંચાલિત થાય છે. તે એક અનોખો કાર્યક્રમ છે અને IGNOU અને AMA ની ભૂમિકાઓ ખાસ રીતે વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવી છે. MOU શૈક્ષણિક હેતુઓ માટે સહયોગ પર વિચાર કરે છે, જેનો ઉદ્દેશ્ય અને ઉદ્દેશ્ય મેરિટોરીયસ, લાયક વિદ્યાર્થીઓને MBA ડિગ્રી આપવાનો છે, જેઓ કાર્યક્રમ પૂર્ણ કરે છે. આ કાર્યક્રમ AMA દ્વારા સંચાલિત હોવો આવશ્યક છે. MOU મુજબ, IGNOU ની ભૂમિકા વધુ કે ઓછા પ્રમાણમાં દેખરેખ રાખવાની છે. પ્રવેશ પ્રક્રિયા, કાર્યક્રમનું વાસ્તવિક સંચાલન, શિક્ષણ ફેકલ્ટીની વ્યવસ્થા અને પરીક્ષાઓનું સંચાલન જેવા પાસાઓ AMA ની જવાબદારી છે. સત્રના અંતે, IGNOU પાત્ર ઉમેદવારોને MBA ડિગ્રી આપવાનું છે. સંયુક્ત શૈક્ષણિક સમિતિ અને વિવાદ નિવારણ પદ્ધતિની જોગવાઈ છે. એ નોંધવું મહત્વપૂર્ણ છે કે IGNOU એ બંને સંસ્થાઓ દ્વારા ચલાવવામાં આવતા સંયુક્ત કાર્યક્રમ અંગે MOU હેઠળ AMA સાથે કોઈ વિવાદ ઉઠાવ્યો નથી.

૩૬. ઉમેદવારોને નોંધણી નંબરો અને ડિગ્રીઓ ન આપવાનું કારણ IGNOU દ્વારા હવે જણાવવામાં આવી રહ્યું છે તેમ, MOU માં પ્રવેશ, નોંધણી અને પરીક્ષાઓ વગેરે માટે કોઈપણ સમયપત્રકનો બિલકુલ ઉલ્લેખ નથી. રેકોર્ડ

પરની સામગ્રી પરથી, AMA એ પાંચમી બેચમાં પ્રવેશ, સ્ક્રીનીંગ અને પરીક્ષાઓ યોજવા અંગેની પૂર્વ–પ્રિગ્રેમની શરૂઆતથી જ અનુસરવામાં આવેલા સમયપત્રકનું પાલન કર્યું છે, જેમ કે અગાઉના ચાર બેચમાં. IGNOU દ્વારા આ સમયપત્રક અંગે ક્યારેય કોઈ વાંધો ઉઠાવવામાં આવ્યો નથી. તેથી, MOU મુજબ ઉમેદવારોની પાંચમી અને છેલ્લી બેચ માટે ઉઠાવવામાં આવી રહેલા વાંધાઓને સ્વીકારવું મુશ્કેલ છે. MOU માં કોઈ સમયપત્રક નિર્ધારિત ન હોવાથી, IGNOU દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા વાંધા સંપૂર્ણપણે પાયાવિહોણા છે.

૩૭. AMA એ તેની ફી શેર રકમ તરીકે IGNOU ને રૂ. ૫,૦૦,૦૦૦/(પાંચ લાખ રૂપિયા) નો ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ યોગ્ય રીતે મોકલ્યો છે, એક વાર નહીં, પરંતુ બે વાર. બંને વખત, IGNOU એ ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ પરત કર્યો છે. વધુમાં, AMA એ આ મુદ્દાને ઉકેલવા માટે IGNOU સાથે આ મામલો ઉઠાવવાનો પ્રયાસ કર્યો છે. AMA ના એક્ઝિક્યુટિવ ડિરેક્ટર દ્વારા IGNOU ના ડેપ્યુટી ડિરેક્ટરને ૧૪/૨/૨૦૧૨ ના રોજ લખાયેલ પત્ર, એ સ્પષ્ટ કરે છે કે AMA એ MOU અનુસાર કડક રીતે કાર્ય કર્યું છે અને કોઈપણ રીતે ડિફોલ્ટ કર્યું નથી. MOU માં પ્રવેશ પ્રક્રિયાની જાહેરાતની તારીખ અને અન્ય વહીવટી પાસાઓ માટે કોઈ સમયમર્યાદાનો ઉલ્લેખ નથી. AMA દ્વારા એ નિર્દેશ કરવામાં આવ્યો છે કે તેણે દર વર્ષે મે અને જૂનમાં PGDIBM પ્રવેશની જાહેરાત કરી હતી અને પાંચમી બેચ માટે પણ આવું જ કરવામાં આવ્યું છે. હકીકતમાં, આ પ્રક્રિયા મે, ૨૦૧૨ માં પૂર્ણ થઈ ગઈ છે, પાછલા વર્ષો કરતા પણ વહેલા. AMA એ IGNOU ના ધ્યાન

પર એ હકીકત પણ લાવી છે કે વિદ્યાર્થીઓના હિતમાં રહેશે કે IGNOU નોંધણી ફોર્મ સ્વીકારે, નોંધણી નંબરો આપે અને વિદ્યાર્થીઓએ પરીક્ષા આપી હોય તેમ ડિગ્રી પ્રમાણપત્રો આપે. AMA એ પૂર્વનિર્ધારિત સમય અને તારીખે IGNOU ના અધિકારીઓને મળવાની તૈયારી દર્શાવી છે અને મુલાકાત માટે સમય માંગ્યો છે.

૩૮. આ પત્રનો જવાબ, IGNOU એ ૨૭/૨/૨૦૧૨ ના રોજ એક સંદેશાવ્યવહાર દ્વારા આપ્યો છે, જેમાં AMA ને ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ પરત કરવાના તેના નિર્ણયનો પુનરોચ્ચાર કરવામાં આવ્યો છે. ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે કે AMA દ્વારા IGNOU ના કુલપતિને એક રજૂઆત મોકલવામાં આવી હોવાથી, તેને ટૂંક સમયમાં સીધો યોગ્ય પ્રતિભાવ મળશે. ત્યારબાદ, IGNOU તરફથી AMA દ્વારા આગળ કંઈ સાંભળવામાં આવ્યું નથી.

૩૯. ઉપરોક્ત હકીકતો અને સંજોગો પરથી, એ સ્પષ્ટ છે કે અરજદાર IGNOU અને AMA વચ્ચેના વહીવટી ઝઘડાનો ભોગ બન્યો છે. રેકોર્ડ પરની સામગ્રી પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે AMA એ MOU મુજબ તેની ફરજો અને જવાબદારીઓ બજાવી છે. રેકોર્ડ AMA તરફથી MOU ના કોઈ ડિફોલ્ટ અથવા ઉલ્લંઘનને જાહેર કરતું નથી. બીજી બાજુ, IGNOU એ આ બાબતમાં જે રીતે પોતાનું વર્તન કર્યું છે તે આ કોર્ટના અંતરાત્માને આઘાત આપે છે.

૪૦. MOU માં IGNOU ના વર્ણનમાં ઉલ્લેખ છે કે તે એક ઓપન

યુનિવર્સિટી છે જે ભારત અને વિદેશમાં ૩૫ દેશોમાં લગભગ ૧.૮ મિલિયન વિદ્યાર્થીઓની શૈક્ષણિક આકાંક્ષાઓને ૨૧ શાળાઓ અને ૬૨ પ્રાદેશિક કેન્દ્રો, ૧૯૦૦ અભ્યાસ કેન્દ્રો અને ૪૬ વિદેશી કેન્દ્રોના વિસ્તૃત નેટવર્ક દ્વારા સેવા આપે છે. એવું કહેવામાં આવ્યું છે કે IGNOU ઉચ્ચ શિક્ષણને અત્યાર સુધી પહોંચથી વંચિત લોકોના ઘરઆંગણે લઈ જવા માટે તમામ પ્રયાસો કરી રહ્યું છે. શિક્ષણ અને સંશોધન, વિસ્તરણ અને તાલીમ ઉપરાંત, તેની શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓના મુખ્ય આધાર તરીકે, IGNOU રાષ્ટ્રીય સંસાધન કેન્દ્ર તરીકે પણ કાર્ય કરે છે. IGNOU ને અંતર શિક્ષણના ધોરણોને પ્રોત્સાહન આપવા અને જાળવવા માટે એક ટોચની સંસ્થા તરીકે પણ વર્ણવવામાં આવ્યું છે.

૪૧. આટલી મોટી લાયકાત સાથે, IGNOU પર ઓછામાં ઓછું એક નજર નાખવાની ફરજ પડી હતી કે તે અરજદાર સહિત, IGNOU અને AMA દ્વારા સંચાલિત સંયુક્ત કાર્યક્રમમાં MOU હેઠળ પ્રવેશ મેળવનારા ઉમેદવારોના હિત પર નજર નાખે. અરજદારે યોગ્ય પ્રક્રિયાનું પાલન કરીને પ્રવેશ મેળવ્યો છે. તેણીએ જરૂરી ફી ચૂકવી છે અને પ્રથમ સ્થાન પ્રાપ્ત કરીને પરીક્ષામાં તેજસ્વી દેખાવ કર્યો છે. તેણીએ સફળતાપૂર્વક અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ કર્યો છે અને, સંપૂર્ણ વાજબીતામાં, IGNOU દ્વારા MBA ડિગ્રી એનાયત કરવાને પાત્ર છે. અરજદારને MBA ડિગ્રી ન આપવા માટે IGNOU દ્વારા જણાવવામાં આવેલા કારણો વિચિત્ર અને વ્યર્થ છે, ઉપરાંત અરજદારની શૈક્ષણિક કારકિર્દી અને ભવિષ્ય માટે હાનિકારક છે.

૪૨. એ વાતનો તર્ક એ છે કે AMA સાથે MOU કરવાનો હેતુ શિક્ષણના ઉદ્દેશ્યને આગળ વધારવાનો અને વિદ્યાર્થીઓને શૈક્ષણિક શ્રેષ્ઠતા પ્રાપ્ત કરવામાં મદદ કરવાનો છે. જ્યારે અરજદાર જેવા ઉમેદવાર શૈક્ષણિક શ્રેષ્ઠતા પ્રાપ્ત કરવામાં સફળ થાય છે, ત્યારે દેશની અગ્રણી રાષ્ટ્રીય યુનિવર્સિટીઓમાંની એક, IGNOU ને એવી રીતે વર્તવું યોગ્ય નથી કે જેનાથી અરજદારને નોંધણી નંબર નકારીને અને તેણીને MBA ડિગ્રી આપવાનો ઇનકાર કરીને તેના શ્રમના ફળથી વંચિત રાખવામાં આવે, જેની તેણી ખૂબ જ લાયક છે. IGNOU ની આ કાર્યવાહી, કોઈપણ રીતે, તે ઉચ્ચ ઉદ્દેશ્યો અને આદર્શો સાથે સુસંગત હોય તેવું લાગતું નથી જેના માટે IGNOU ની રચના કરવામાં આવી હતી.

૪૩. IGNOU દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા વાંધાઓ વિચારણાને પાત્ર નથી. IGNOU એ MOU ની કલમોનું ઉલ્લંઘન કરીને, પોતાની મરજી અને ઇચ્છા મુજબ કાર્ય કર્યું હોય તેવું લાગે છે, જે કારણોસર તે શ્રેષ્ઠ રીતે જાણે છે.

૪૪. એ વાત સાચી હોઈ શકે છે કે IGNOU દ્વારા સ્વતંત્ર રીતે ચલાવવામાં આવતા અન્ય અભ્યાસક્રમોના સંદર્ભમાં, તેણે ચોક્કસ નિર્ધારિત માર્ગદર્શિકાઓનું પાલન કરવું જરૂરી છે. અરજદાર દ્વારા લેવામાં આવતો અભ્યાસક્રમ IGNOU દ્વારા સામાન્ય રીતે ઓફર કરવામાં આવતો અભ્યાસક્રમ નથી. તે IGNOU અને AMA દ્વારા સંયુક્ત રીતે MOU હેઠળ તૈયાર કરાયેલ એક

ખાસ અભ્યાસક્રમ છે. આ અભ્યાસક્રમ MOU ના નિયમો અને શરતો દ્વારા સંચાલિત થાય છે અને અરજદારને ડિગ્રી આપવાના ઇનકારને વાજબી ઠેરવવા માટે IGNOU દ્વારા હવે કોઈ બાહ્ય સામગ્રી લાવી શકાતી નથી.

૪૫. આ કેસ IGNOU જેવી અગ્રણી સંસ્થા દ્વારા અપનાવવામાં આવતી કેટલીક પ્રથાઓનું દુઃખદ પ્રતિબિંબ છે. અરજદારે, કાયદેસર અને માન્ય રીતે કાર્યક્રમ સફળતાપૂર્વક પૂર્ણ કર્યા પછી અને ઉત્તમ પ્રદર્શન સાથે પાસ થયા પછી, એક સંસ્થા દ્વારા ડિગ્રી મેળવવાના તેના કાયદેસર અધિકારથી વંચિત રહી છે જે જાહેર કરે છે કે તે શિક્ષણના અભ્યાસક્રમને આગળ ધપાવે છે. IGNOU દ્વારા લેવામાં આવેલા વલણને કોઈપણ કાયદેસર આધાર દ્વારા સમર્થન આપવામાં આવતું નથી. અરજદારને કોઈ દોષ આપી શકાય નહીં, તેથી, અરજદારને MBA ડિગ્રી ન આપવાની અને નોંધણી ન કરાવવાની IGNOU ની કાર્યવાહી સંપૂર્ણપણે ગેરકાયદેસર અને મનસ્વી છે.

૪૬. ઉપરોક્ત કારણોસર, નીચેનો આદેશ પસાર કરવામાં આવે છે:

અરજદારના સંદર્ભમાં, IGNOU AMA પાસેથી ફીશેર રકમ સ્વીકારશે અને તેણીને એક નોંધણી નંબર આપશે. ત્યારબાદ, IGNOU અરજદારને MBA ની ડિગ્રી પ્રદાન કરશે. આ પ્રક્રિયા IGNOU દ્વારા આ ચુકાદાની નકલ મળ્યાની તારીખથી એક મહિનાના સમયગાળામાં પૂર્ણ કરવામાં આવશે. વધુમાં, IGNOU આ ચુકાદાની નકલ મળ્યાની તારીખથી ત્રીસ દિવસના સમયગાળામાં

અરજદારને રૂ. ૧૦,૦૦૦/– ની કિંમત ચૂકવશે.

ઉપરોક્ત શરતોમાં અરજી મંજૂર છે. તે મુજબ, નિયમ સંપૂર્ણ બનાવવામાં આવ્યો છે. આ હુકમની સીધી સેવાની પરવાનગી છે.

(માનનીય ન્યાયમૂર્તીશ્રીમતી અભિલાષા કુમારી)

This judgment has been translated using AI Tool.

==========

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.